

van de redactie

Redactioneel Tijdschrift Taal

Er is in het afgelopen jaar vanuit meerdere kanten een golf van ongenoegen over het onderwijsveld heen gekomen, met daarin veel onbehagen over ontwikkelingen in het taalonderwijs. Vanuit de kant van de opleidingen kwam het bericht dat het aantal studenten die voor de studie Nederlands of voor de pabo kiest, dramatisch laag is. Zo laag dat we ons zorgen moeten maken over het toekomstige aantal taalkundigen en basisschoolleerkrachten om onze leerlingen de Nederlandse taal in al zijn facetten bij te brengen. Tevens kregen we vanuit de scholen het dramatische signaal van het omvangrijke lerarentekort en werd er stevig geklaagd over de kwaliteit van de studenten en de leerkrachten: (toekomstige) leraren zouden niet voldoende in staat zijn om kinderen goed te leren lezen en te leren schrijven. En, als klap op de vuurpijl werden op 3 december de PISA-resultaten bekend gemaakt. De kranten stonden er vol van en de sociale media gingen helemaal los op de geschetste achteruitgang. De leesresultaten van de Nederlandse en de Vlaamse vijftienjarige leerlingen vielen erg tegen. Zowel Nederlandse als Vlaamse opbrengsten stonden niet in de top-tien, een plek waar we gezien onze kennis-economie wel zouden moeten staan!

Moeten we vrezen voor de teloorgang van de Nederlandse taal? Wordt het vak Nederlands in zowel in Nederland als in Vlaanderen onderschat? Weten we wel wat leerlingen nodig hebben? Allemaal vragen waar onderwijsdeskundigen zich over buigen. Onderzoekers, opleiders, schoolbegeleiders en basisschoolleerkrachten doen hun uiterste best om kennis over goed taalonderwijs te vergaren en om te zetten in adequaat pedagogisch-didactisch handelen. Zodat onze leerlingen deze belangrijke basisvaardigheid goed onder de knie krijgen. Ook dit tijdschrift draagt daar een steentje aan bij. Mede vanuit een theoretisch perspectief proberen wij u, inmiddels alweer acht jaar, te informeren en te inspireren om uiteindelijk een bijdrage te leveren aan het verder ontwikkelen van het taalonderwijs.

In dit nummer besteden we daarom aandacht aan drie belangrijke elementen van taalvaardigheid: spreken, lezen en schrijven en wordt er aandacht besteed aan literaire competenties, competenties die we inzetten om ook te kunnen genieten van de Nederlandse taal:

In het artikel van Joanneke Prenger en Gerdineke van Silfhout wordt stilgestaan bij de opbrengsten van het traject Curriclum.nu. In het bijzonder die van de ontwikkelteams Nederlands. Zij doen voorstellen die de basis vormen voor een herziening van de huidige kerndoelen en eindtermen in de vorm van een visie, grote opdrachten en bouwstenen. Mooi dat er opnieuw nagedacht wordt voor wat leerlingen van het PO en de onderbouw van het VO voor de taalontwikkeling moeten kennen en kunnen.

Het artikel van Resi Damhuis en Hanna Kuijs laat ons zien hoe taaldenkgesprekken een bron van tweedetaalverwerving voor nieuwkomers kunnen zijn. Suzanne van Norden, Maaïke Hajer en Jantien Smit sluiten in hun artikel daarop aan. Zij beschrijven een onderzoek waarin leerkrachten ervaringen hebben opgedaan met lesmateriaal waarin inclusie gerichte didactische strategieën binnen natuur- en technieklessen centraal stonden.

In het artikel van Eveline Wouters en Ria Geerse worden leerkrachtvaardigheden beschreven die bijdragen aan krachtig leesonderwijs en de aspecten die bijdragen aan een effectieve schoolverbetering. Gertrud Cornelissen informeert ons vervolgens in haar artikel over de ontwikkeling van de literaire competenties middels het voeren van literaire gesprekken.

Tevens hebben we aandacht voor het verhogen van de kwaliteit van het schrijfonderwijs. In het artikel van Milou Uytdewilligen en Mienke Droop wordt beschreven hoe leerkrachten middels de methode van de Taalronde deze complexe vaardigheid kunnen ondersteunen.

Een mooie oogst om een nieuw decennium in te gaan, waarin we alle betrokkenen het elan toewensen om de gesignaleerde achteruitgang tot staan te brengen en de resultaten van het vak Nederlands op het niveau te brengen waarop we trots kunnen zijn. Kortom, ook met dit nummer van Tijdschrift Taal hopen wij u voldoende stof tot nadenken te kunnen geven, om ons taalonderwijs dat ene extra zetje te geven.

Namens de redactie wens ik u dan ook veel leesplezier toe.

Van de redactie - Mirjam Snel